سیگار و دخانیات

بیمارستان نیکان

واحد بهداشت محیط

کد تصویب: ۴۸۰۲۰۲۰۴۸۰۵۸۱۰۱۱۰ | تاریخ تولید: ۱۴۰۴/۰۸/۱۰

تعریف واژگان و اصطلاحات

مواد دخانی تدخینی (دودزا):
مانند سیگار، سیگار برگ، پیپ، قلیان، چپق، سیگار دست پیچ

مواد دخانی غیر تدخینی (بدون دود):
ناس، قلیان الکترونیک، سیگار الکترونیک، دستگاه‌های گرم‌کننده تنباکو

استعمال دخانیات:
هرگونه مصرف مواد دخانی از قبلی دود کردن، مکیدن، جویدن و استنشاق

دود دست اول:
بخشی از دود است که از درون مواد دخانی به ویژه قلیان وارد دهان و ریه فرد مصرف‌کننده می‌شود و موجب بروز بیماری در فرد مصرف‌کننده می‌شود.

دود دست دوم:
دودی است که به طور مستقیم از نوک روشن و در حال اشتعال مواد دخانی و یا از بازدم فرد مصرف‌کننده (که به دنبال پک زدن به مواد دخانی، از ریه او خارج می‌شود) وارد محیط می‌گردد. این دود توسط اطرافیان فرد مصرف‌کننده استنشاق می‌شود.

دود دست سوم:
ذرات و سموم دود مواد دخانی به ویژه قلیان است که در هوا منتشر شده و روی اشیاء و لباس و موی فرد مصرف‌کننده می‌نشیند و اگر افرادی در تماس با این اشیاء قرار گیرند آلاینده‌های وارد بدن آنان می‌شود.

برخی از مضرترین مواد سمی موجود در مواد دخانی:

• نیکوتین:
نیکوتین سمی شدیداً کشنده و همان ماده اعتیادآور دخانیات است. این ماده سبب انقباض عروق داخل بینی و فلج شدن حرکات مژک‌های داخل مخاط بینی شده و در تشدید سینوزیت و التهاب گوش و حلق و بینی سهم به‌سزایی دارد. همچنین باعث افزایش بروز سکته قلبی و افزایش قند خون می‌شود.

• قطران (تار):
ذرات ریز موجود در سیگار در ریه‌ها جمع می‌شوند

قلبی و سکته
• افزایش خطر ابتلا به زایمان زودرس، مرده‌زایی و اختلال رشد مغز جنین
• مصرف این مواد به دلیل دارا بودن مقادیر بالای مواد معطر موجب تسریع و تشدید جذب نیکوتین می‌شود که با ایجاد وابستگی شدید در فرد مصرف‌کننده، افزایش دفعات مصرف این مواد و شروع مصرف مواد دخانی متداول (سیگار و قلیان را به همراه دارد.

تهیه کننده: بیمارستان نیکان ـ واحد بهداشت محیط

منابع: فایل آموزشی شبکه بهداشت شمیرانات

بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی نیکان
تهران، اتوبان ارتش، خیابان ۲۲ بهمن ، بیمارستان نیکان
تلفن: ۲۹۱۲۰۰۰۰
sepidnikan-hospital
www.sepid.nikan.hospital

و پوسته ضخیم قهوه‌ای رنگی را تشکیل می‌دهد که قطران نامیده می‌شود و حاوی عوامل سرطان‌زا است.

• آرسنیک:
نوعی گاز سیگار است که از طریق ریه، کبد، کلیه‌ها و طحال جذب بدن شده و پس از دو هفته در پوست ، مو و استخوان جایگزین می‌شود. همچنین در بروز سرطان لب نقش دارد.

• سیانیدریک اسید (جوهر بادام تلخ)
این ماده کشنده هنگام استعمال دخانیات تبخیر شده و وارد ریه سپس خون می‌شود و تنفس را مختل می‌کند.

• مواد رادیواکتیو:
این مواد پس از مدتی از استعمال دخانیات در ریه‌ها جمع شده و وارد خون می‌شود و از آنجا به سایر اعضای حساس بدن می‌رسد. این تشعشعات از عوامل اصلی ایجاد سرطان است.

• آمونیاک:
یکی از عوامل مهم ایجاد تحریک و تخریب بافت‌ها به ویژه ریه در جریان استعمال دخانیات است.

• کربورهای هیدروژن:
خطر ابتلا به سرطان را در تمام بافت‌های بدن به ویژه مجاری تنفسی تشدید می‌کنند.

عوارض مصرف تنباکوی غیر تدخینی

• مصرف این مواد عامل بروز سرطان دهان، مری و لوزالمعده است.
• مصرف این مواد باعث بیماری لثه، پوسیدگی دندان‌ها شود.
• افزایش خطر مرگ ناشی از ابتلا به بیماری‌های